

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Krummerne

KRUMMERNE

LEG OG FÆLLESSKAB

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

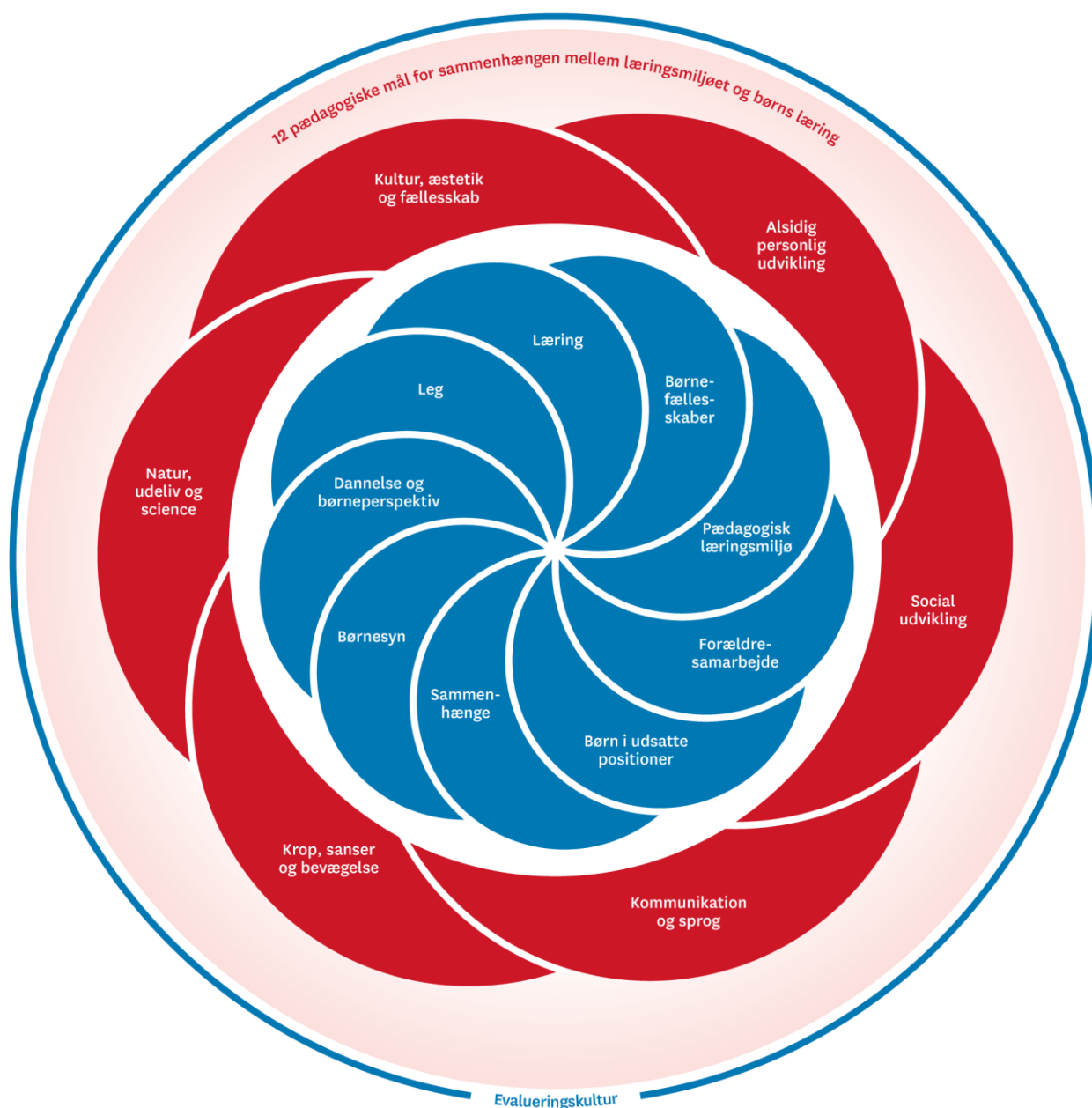
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Børnehuset Krummerne

Børnehuset Krummerne er en integreret institution daginstitution med en delvis udflytterbørnehave. Krummerne er normeret til 86 børn i alderen 0-6 år. 36 vuggestue og 50 børnehavebørn.

Krummerne ligger i Ryesgade på Nørrebro tæt på søerne og på grænsen til Østerbro. I vores nærområde har vi Fredens Park legepladsen, Teletubbieslegepladsen, De Gamles by og Fælledparken, som vi ofte benytter, når vi tager på tur. Krummerne hører til Guldberg Skole distrikt, og arbejder sammen med skolen, fritidsinstitutionen og de omkringliggende institutioner om børnenes overgange.

I Krummerne er vi 19 engageret personaler, der alle brænder for at skabe det gode børneliv. Vi er en blanding af unge, gamle, mænd og kvinder. Vi er en forholdsvis ny personalegruppe der med stor iver er i gang med at skabe Krummernes pædagogiske fundament for at skabe det førnævnte gode børneliv. Foruden det engagerede personale har vi også et engageret forældregruppe der på samme måde indgår i et tæt samarbejde med personalet omkring at sikre børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Krummernes fysiske rammer er fordelt på to matrikler, der er det sorte træhus, der lægger placeret på Nørrebro inde i en gård og er omgivet af lejligheder. Dernæst er der Vildroseholm, som er det hus børnehaven bruger, når de er i Udflytteren. Dette er placeret i naturskønne omgivelser i Jægerspris, og deles med Sølund, der er vores nabo institution og som vi også er i klynge NBB med.

I huset på Nørrebro er vi organiseret i 3 vuggestuegrupper to stuer for de mindste vuggestuebørn (0-2 år) og en stue til de større vuggestuebørn (2-2,10 år). Med denne opdeling sikrer vi det enkelte barn samt børnegruppernes trivsel, læring, udvikling og relationer bedst muligt. Vores børnehave er aldersopdelt fra 2,10-6 år og består af to grupper, der skiftet til at være 14 dage i byen og derefter 14 dage på landet.

Krummerne er en daginstitution i ét plan med en lang fordelingsgang, hvorpå Krummerne deles i 2 afdelinger. En til de små vuggestuebørn og en til de store vuggestuebørn samt børnehaven. I midten af huset er der adgang til vores store legeplads, hvor der er plads til både at være lille og stor. Der er mulighed for at

gynge, klatre, rutsje, cykle, grave og bage nogle dejlige sandkager. Vi bestræber os på at bruge legepladsen dagligt og i alt slags vejr særligt i børnehaven.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Børnesynet har en betydning for den måde, hvorpå vi møder barnet samt børnegruppen på. I Krummerne ser vi det enkelte barn som værende ligeværdigt, unikt samt indeholde masser ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig, og lærer gennem relationer til andre såvel børn som voksne i et forpligtende fællesskab. Vi arbejder ud fra den anerkende tilgang til barnet, det vil sige at vi guider barnet ved at fortælle, hvad vi gerne vil have i stedet for den uønsket adfærd. Vi ser børn som nysgerrige væsner, der er styret af impulser og lyst, men har fokus på deres hensigt samt den intention, der ligger bagved deres handlinger.

Vi er meget optaget af alt den forskning, der har fokus på, hvor vigtige de første 1000 dage af et barns liv i forhold til dets videre udvikling læring, trivsel og dannelse. I og med barnet først kommer til os, når det er omkring 10 måneder afholder vi opstartsdialo g med forældrene for at blive klogere på barnets første år, samt hvordan det har været at blive en familie. Dette gøres med henblik på at skabe en mere glidende overgang til vuggestuen fra hjemmet og for understøtte tilknytningen til barnet.

Som nævnt ovenstående er vi optaget af, at få skabt den trygge tilknytning til barnet, og dermed styrke samspillet og skabe en god relation til barnet som er afgørende for dets videre udvikling. For netop at skabe den trygge tilknytning sørger vi for at være tydelige og autentiske voksne, der er tilgængelige for barnet, og udviser en varm og støttende adfærd overfor barnet samt reagerer sensitivt og anerkender barnets følelser

og behov. For netop at kan udmønte ovenstående i praksis arbejder vi i Krummerne med tryghedscirclen som fælles ramme for at forstå børnenes mønstre og reaktioner og med hvordan vi understøtter børnene i at udvikle tryk tilknytning. Gennem vores spejling, afstemning og italesættelse af barnets indre tilstande og følelser lærer barnet sig selv at kende og dannes gennem samspillet – dette præget af det temperament, de forudsætninger og vilkår det er født med og ind i.

Vi skal til at have frugt og der bliver delt kopper ud, så hvert barn får en. Børnene kigger på koppen, tager fat i hanken, banker den lidt ned i bordet eller rækker den op og forsøger at udtale, at de godt kunne tænke sig noget i koppen. Et barn får vand i sin kop og drikke lidt af det, resten hælder det langsomt ud på bordet. Barnet kigger meget nysgerrigt og begynder at stikke fingre ned i vandet og køre det rundt på bordet. Barnet tager fingrene op mod den voksne og udtrykker se lige. Den voksne sætter sig ved siden af barnet og siger "ja det er vand du har på fingrene, kan du mærke at det er vådt og lidt koldt og så kan man tegne med det". Barnet tager så begge hænder ned i vandet og begynder at tegne. Barnet løfter igen hænderne og fortæller noget nyt. "Hvis det bliver for koldt på fingrene, så kan man tørre dem" siger den voksne og tager en hagesmæk og giver den til barnet, der straks begynder at tørre fingrene. "Man kan også tørre bordet med hagesmække, prøv at se". Den voksne begynder at tørre bordet og barnet følger nøje med. Det tager selv hagesmækken og begynder ivrigt at tørre løs.

Her ses et barn der er nysgerrigt på sine omgivelser og en voksen der griber det i stedet for at tænke at barnet med vilje hælder vandet ud for at forstyrre. Barnet bliver set og anerkendt for sin nysgerrighed og ide og der bliver skabt en dialog om vand og dets mange muligheder.

Det er spisetid på gul stue. En voksen hjælper børnene med at vaske hænder og jeg står inde på stuen og hjælper børnene der kommer fra håndvask hen til deres spisepladser. Et nyt barn på 2 år og ti måneder er startet i børnehaven og er under indkøring. Forældrene er nyligt skilt og de har ham på skift i en 7/7 ordning. Det er planlagt at han skal sidde med hans jævnaldrende potentielle legerelationer, men når han bliver bedt om at sætte vil han ikke. Han løber i stedet over og sætter sig under et af legebordene. Jeg går hen til ham og sætter mig ned i øjenhøjde, rækker hånden ud og spørger om han ikke kan lide at sidde ved bordet? Han ryster på hovedet, og jeg spørger om han vil med mig ned og hente vognen. Han ser mig lidt an, tager min hånd, og går med uden at sige noget. Ude på gangen hjælper han med at køre vognen, og inde på stuen spørger jeg om han vil dele kopper ud til bordet. Han deler kopper ud til alle ved bordet, og jeg spørger ham om der er noget vi kan gøre for at gøre det ok at sidde ved bordet. Han siger at han gerne vil sidde ved siden af den voksne, og jeg flytter hans taburet om på siden af min, og vi spiser med de andre børn. Her bliver barnet mødt af en voksen der giver plads til en særlig sårbarhed i en indkøring, hvor barnets perspektiv inddrages i løsningen på problemet. Ved at deltage i en konkret opgave med borddækningen får barnet ejerskab, er en del af et fælles tredje med den voksne og børnene, og får et værktøj til at komme ud af en svær situation.

Dannelse og børneperspektivet

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. I Krummerne mener vi, at barnets dannelsesproces sker igennem hele dagen, da der opstår mange situationer i det sociale fællesskab, hvor børnene skal træffe beslutninger om, hvad der er rigtigt og forkert i forskellige situationer. Barnet arbejder med elementet dannelse i situationer som; afleveringssituationer, spisesituationer, i den frie leg og under planlagte aktiviteter. Ved at deltage aktivt, prøve sig selv af og få respons i samspillet med andre, danner barnet et billede af "hvem er jeg alene" og "hvem er jeg samme med andre". Et andet rum der er med til at understøtte barnets dannelse er når vi er på ture ud af huset, til steder som biblioteker, offentlige legepladser og busturen dertil, understøtter vi børnenes læring og dannelse, ved at guide dem i, hvordan vi agerer i det offentlige rum. Børnene spejler sig i de voksnes handlinger samt får hjælp til at lære, hvordan vi regulerer os og hvordan vi er i mødet med andre mennesker.

Vi er opmærksomme på, at vi i løbet af dagen får skabt rum og mulighed for at det enkelte barn bliver set, hørt samt udvikler følelsen af selv- og medbestemmelse. Dette gør vi i praksis ved blandt andet dagligt at dele børnene op i mindre grupper eksempelvis i planlagte aktiviteter, spisesituationer samt skabe rum på stuen til at børn i den frie leg kan lege i mindre grupper. Dog er vi som personale opmærksomme på, at selvom vi netop får skabt de her rum, for det kan være nemmere for et barn at give udtryk for ønsker og behov, kan det stadig være svært for nogle børn at kommunikere det ud. Derfor er vi meget opmærksom på, at kommunikation er andet end det talte sprog, og særligt i vuggestuen sættes der ord på alt. De mindre grupper muliggøre, at vi bedre kan være opmærksomme på børn, der gør brug af andre udtryksformer til at udtrykke ønsker og behov. Samtidig er vi også bevidste om, at vi også i disse situationer er rollemodeller, der går forrest i denne kommunikation ved eksempelvis at understøtte den verbale kommunikation med den non verbale, ved hele tiden at sætte ord på alt, hvad vi gør samt stille åbne spørgsmål til det barnet fortæller os.

Foruden inddeling i mindre grupper arbejder vi også med at børnene i løbet af dagen kan vælge, hvad de har lyst til at lave, og barnets valgmulighed tilpasses, hvor de er i deres udvikling i forhold til, at det stadig bliver noget positivt for barnet, og ikke noget der skaber forvirring. I børnehaven om fredagen er der barnets spor, hvor der netop er en særlig fokus på at vælge, og lave det man har lyst til.

Det er ved at være tid til frugt og et barn skal til at afleveres, men det er ikke helt klar til at komme over til den voksne på stuen. "Det er okay at du ikke er helt klar" siger den voksne og fortæller at vi skal til at have frugt og at alle andre børn sidder klar ved bordet på en stol. Den voksne spørger barnet om det vil op at sidde og trækker en stol frem ved siden af sig og sætter sig på hug ved siden af. Barnet går hen til stolen og får hjælp af den voksne til at komme op. Barnet får en hagesmæk på og en kop med noget at drikke. Forælderen siger til barnet at det skal arbejde, så det går nu og begynder at vinke. "Skal vi vinke farvel til mor" siger den voksne og begynder selv at vinke. Barnet får øjenkontakt med mor og vinker selv. De andre børn begynder også at vinke og nogen siger hej hej.

Den voksne udtrykker her forståelse for barnets følelser i afleveringssituationen og prøver nogle tiltag af for at gøre det nemmere for barnet at tage afsked med mor. Barnets perspektiv og behov bliver her set, hørt og anerkendt. Der bliver skabt rum og mulighed for at barnet kan få lidt ekstra tid med sin mor, så barnet selv bestemmer at nu er det klar til at blive afleveret.

I børnehaven arbejdes der dagligt med barnets spor, dog særligt om fredagen der er børnenes dag. Dagen går ud på at man til morgensamling skaber dialog med børnene og lytter til deres forslag til dagens aktiviteter. Det pædagogiske personale skaber og opsætter rammerne for de forslåede aktiviteter med baggrund i de pædagogiske læreplaner. Det kan f.eks. være fredagsdisko, en aktivitet i motorikrummet samt en finmotorisk aktivitet i krea.

Leg

Legen har en værdi i sig selv, og er med til at danne barnet både socialt og personligt som individer, der kan del i verden og i samfundet. På baggrund af dette er legen også en vigtig del af Krummernes dagligdag, her sørger vi for, at der rum til både den voksenstyret leg, selvorganiseret leg og den leg der opstår i rutinesituationer.

Børnene leger i alle tænkelig situationer, og dermed er legen både lystbetonet og et rum for at barnet kan eksperimentere og gøre sig erfaringer med sig selv, og den omverden barnet er en del af.

I vuggestuen er legen lidt mere voksenstyret end den er i børnehaven grundet børnenes udviklingstrin, og dernæst kan legen også ses som barnets første sprog, hvor de gennem legen udtrykker deres tanker følelser med mere. Derfor er det vigtigt for de helt små børn, at vi sammen med dem er nysgerrige, og støtter op om de initiativer, som barnet giver udtryk for både selv og sammen med andre, og vi er følelsesmæssige tilgængelige, når de skal bearbejde nogle af de erfaringer, de gør sig, når de er nysgerrige.

En gruppe børn og en pædagog leger i køkkenet. De sidder og spiser mad, de selv har lavet sammen. De snakker om, om maden er varm, kold, om den smager godt eller ikke godt. En pige kommer med en kop kaffe til pædagogen. Pædagogen smager på kaffen og siger ” Tak for kaffe, den smager dejligt”, ” Måske andre vil også gerne smage på din kaffe”. Pigen kigger på de børn der sidder og spiser maden. Hun rækker koppen til de andre, så alle kan smage på kaffen.

I sandkassen, sidder der en pædagog sammen med tre børn og laver romkugler til dem. Børn kigger nysgerrigt med på, hvad pædagogen laver og venter på, at romkuglerne bliver klar til at ”spise”. Pædagogen deler romkuglerne ud til børnene og både børn og pædagog sidder og ”spiser” romkuglerne sammen. De snakker om romkuglerne og deler glædeligt med hinanden. Børnene prøver at putte romkuglerne i deres egne munde og andres og griner.

Vi er gået på legepladsen, hvor et barn står alene og kigger lidt rundt. En voksen rækker hånden frem og spørger barnet om de skal gå en tur. Barnet tager den voksnes hånd og de begynder at gå. På gåturen får barnet øje på en skovl, som det tager fat i og begynder at grave i jorden. Den voksne sætter sig på hug og begynder selv at grave med sine hænder. De snakke frem og tilbage. Den voksne henter så en rive, en spand og flere skovle. Der kommer et par børn til og en af dem begynder at rive og den anden graver lidt jord op og hælder det i spanden. De to andre børn begynder nu også, at grave jord op og komme det i spanden, imens de kigger på hinanden og snakker.

Hos de lidt større vuggestuebørn begynder relationen, og det at lege med andre at få en større betydning end det tidligere har haft. De store vuggestuebørn har dog stadig brug for, at den voksne sætter rammerne, guider og inspirerer til legen.

I børnehaven vil man opleve at den selvorganiseret leg fylder mere, og at børn i længere perioder kan lege uden en voksen rammesætter legen.

Tre drenge leger i "kjolerummet". De bygger med dubloklodser, bygger bure, huse og indhegning til dyr. Den voksne kan høre, at børnene har en god dialog sammen, og at alle tre virker glade, for at være en del af legen. Den voksne vælger, at lade børnene lege videre alene, og går ud af rummet. Efter noget tid vender den voksne tilbage, for at se til børnene. Drengene leger nu noget helt andet, en mere rolle baseret leg. De tre drenge er aktivt deltagende, og byder ivrigt ind i legen. Her fik legen lov til at bevæge sig frit fra et udgangspunkt, til noget helt andet. Uden den voksnes indblanding. Men ved hjælp af børnenes egne initiativer, og forhandlinger.

Det er ligeledes gennem legen, at barnet bearbejder dets indtryk, følelser, oplevelser og erfaringer det har med omverden, med andre og med sig selv, og på den måde udvikles dets personlighed. Det er også gennem legen, at barnet kan træne sin sociale ageren nu og på længere sigt. Det er ligeledes også i legen, at barnet kan træne sin kommunikative og sproglige færdigheder

Det pædagogiske personales rolle i legen

Vi voksne kan have en tendens til, at når børnene leger, så skal der være et formål med legen, det er dog ikke altid, at børnene er af samme opfattelse. Her er det særlig vigtigt, at når vi skal være en del af legen, at vores bidrag til legen er på legens præmisser, og at vi samtidig er opmærksomme på børnenes perspektiv i legen fremfor vores eget perspektiv på den. Selvom legen er en meget vigtig del, af børns udvikling, så er det ikke alle børn, der har lige nemt ved at lege eller for den sags skyld komme ind i en leg. Her har vi qua den nye styrkede læreplan en særlig vigtig opgave til at hjælpe disse børn ind i en legen, da en del af vores kerneopgave netop er at sikre at alle børn trives også i legen. En måde hvorpå disse børn kan hjælpes ind i legen på, kunne være ved at give dem en række legestrategier som de på sigt selv kan mestre, og bruge når de enten skal være med i en leg eller starte en leg op.

I køkkenet laver en gruppe børn og et personale suppe. En dreng kommer løbende fra rød stue. Han står og kigger på. Personalet inviterer ham ind i legen ved at give ham en gul skål, og han sætter sig ned ved siden af hende og sammen smager de på suppen. Personalet giver hendes skål til de andre børn, så alle kan smage. Efter det ene barn har smagt på suppen begynder de selv at give det videre til en af de andre børn ligesom den voksne gjorde.

Ude på legepladsen, er to piger Signe og Anne ivrigt i gang med en rolleleg i legehuset, en tredje pige Nina, der normalvis også er med i pigernes leg, står lidt udenfor, og lykkes ikke med at komme ind i legen. En voksen Majken, går hen til Nina, der siger at hun ikke må være med. Majken tilbyder Nina at gå med hende hen, for at spørge igen. Den voksne kan se på Ninas kropssprog og mimik, at hun er såret over det første afslag, og har ikke modet til at risikere et nyt. På den baggrund vælger Majken at føre ordet, og spørger pigerne. "Hvad leger i?" pigerne svare, at de er en mor og en storesøster, som der har en butik. Majken siger "det lyder sjovt", og spørger om Nina ikke kan være med. Signe siger "nej, for hun vil være mor, og det kan hun ikke, for det er jeg." Majken svare, at det kan hun godt se, men at hun også kan se, at Nina er ked af det, fordi hun ikke må være med. så kan vi finde på noget Nina kan være i legen? "Hund" forslår Signe. Nina ryster afvisende med hovedet. Majken kigger opmuntrende på Nina, og opfordre hende til selv, at komme med et forslag. Efter et mindre forhandlingsforløb, bliver pigerne enige om, at familien godt kan udvides med en baby. Nina er tilfreds med sin nye rolle. Majken bliver lidt ved pigerne, for at sikre sig at legen får en god start.

I praksis eksemplet, bistår den voksne, Nina i at få mod på, og at selv aktivt finde en vej ind i legen. Samtidig, understøtter hun barnets alsidig personlig udvikling, ved at øve sig på at kunne finde og indgå kompromis, men med respekt, for den allerede eksisterende leg.

Igennem børnenes børnehave periode, vil de flere eller mange gange, havde prøvet at løse den type af konflikter, både som den der er i legen, og som den part der vil ind i legen.

Læring

Læring skal forstås bredt som en proces, hvor noget nyt opstår, som resulterer i adfærds-, holdnings og værdiændring i en person. Læring sker, når børnene udfordres gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, eksperimenter, udforskning af naturen og de sans- og handlingsmæssige aktiviteter samt ved brugen af deres fantasi, der netop giver mulighed for nyskabelse.

Vi i Krummerne har en særlig fokus på, den sociale læring og har et særligt fokus på, at børnene deltager i de daglige hverdagsrutiner og bliver selvhjulpne.

I Krummerne ser vi det som vores vigtigste opgave at sørge for, at børnene tilegner sig nogle alsidige kompetencer, som er med til at danne fundament for at kunne mestre deres liv nu og i fremtiden.

Vi anser rutinerne som et vigtigt læring og udviklingsrum for børnene, fordi de gentages dagligt og alt efter hvor barnet er udviklingsmæssigt kan rutinerne være med til at udfordre og udvikle barnet.

De voksnes rolle i læring

For at understøtte ovenstående læringsforståelse i dagligdagen arbejder vi i Krummerne ud fra Vygotskys teori omkring zone for nærmeste udvikling. Her ligger Vygotsky vægt på, at pædagogerne skal agere som en slags stillads for barnets aktive deltagelse i egen udvikling og læring. Pædagogerne agerer stillads ved:

Foran: Ses ved, at vi agerer rollemodeller, der går forrest og guider og inddrager børnene gennem vores ord og handlinger under måltidet

Ved siden af: Støtte barnet i dets udviklingszone ved at rose og anerkende det samt give barnet en hjælpende hånd ved behov.

Bagved: Ses ved, at vi opmuntre og motivere dem ud fra deres udviklingszone samt hjælper, støtter og gøre det sammen med barnet, når de har behov for det.

Efter morgensamling skal alle børnene på legepladsen. Nogle børn skal på toilettet og andre bliver sendt i mindre hold ud på gangen og få overtøj på. En af vores drenge på 5 år vil ikke med udenfor, og jeg ved at han har svært ved at være i store grupper af børn med mange indtryk. Jeg laver en aftale med ham om at han gerne må vente til de andre er kommet ud.

Jeg henter ham til sidst og vi går sammen hen til hans garderobe. Jeg beder ham om at tage flyverdragt på. Han siger at det er svært, og at jeg skal gøre det. Jeg siger til ham, at jeg mange gange har set ham tage det på selv, og jeg er sikker på at han er god til det.

Jeg lægger flyverdragten lige på gulvet, og siger han skal prøve at sætte sig på den og stikke fødderne ind i benene på dragten. Han sætter sig, men går i stå. Jeg mærker hans fødder igennem dragten og siger at jeg tror jeg kan mærke nogle pølser inde i hans dragt, som jeg gerne vil spise. Han smiler og begynder at trække i dragten så fødderne kommer ud, og rejser sig og tager resten af dragten på.

Han slås med at få lynlåsen op, og jeg giver konkrete forslag til hvordan vi kan få den til ikke at sidde fast. Jeg siger til ham at det var super godt klaret, vi giver hinanden en high five og han smiler mens han løber ud på legepladsen.

Her bliver der taget hensyn til det enkelte barns særlige behov i forhold til håndtere mange indtryk, og der er fokus på at lave en balance i udfordringen så barnet ikke berøves muligheden for at udvikle sig, men heller ikke mister modet fordi udfordringen overstiger evnen. Barnet går derfra med opmuntrende ord fra de voksne der er med til at styrke barnets tro på sig selv.

Børnefællesskaber

Det er i børnefællesskabet, at man møder nye venner, det er børnefællesskabet, man prøver nye rolle af, det er i børnefællesskabet, man griner og giver omsorg til andre, og det er i børnefællesskabet, man mærker og bliver sig selv. Derfor er det at være en del af et børnefællesskab altafgørende for at barnet får et godt liv. Selvom det har afgørende betydning for det enkelte barn at være en del af et børnefællesskab, er det ikke lige nemt for alle børn at få adgang til dem. Derfor arbejder vi i Krummerne med hele tiden at

sikre, at alle børn ud fra deres egne forudsætninger har adgang til et fællesskab. Samtidig er det vigtigt, at børnene selv føler sig som en del af et fællesskab, og at de er betydningsfulde i de fællesskaber, som de er en del af.

Foruden at hjælpe de børn, der kan have svært ved at blive en del af fællesskabet, arbejder vi også i det daglige med at understøtte børnene i de relationer, som allerede eksisterer, de som vi ser spirer frem og være potentielle venskaber på længere sigt, men også med at udvide børnenes blik på nye relationer, som de ikke selv har øje for.

Til at sikre sig at ovenstående arbejde også udmønter sig i praksis arbejder vi i Krummerne med fri for mobberi. Overordnet bruges det til at skabe en gennemsigtighed i overgangen mellem de forskellige stuer i Krummerne.

Hos de små vuggestuebørn bruges fri for mobberi ved at de to gange om ugen går på besøg på Grøn stue og er med til deres Fri For mobberi. Her snakkes der om, hvordan det enkelte barn har det, kigger på billeder af børn med forskellige sindsstemninger.

Vi har rytmik, hvor vi gør brug af sanglege fra Fri for mobberi kufferten. Sanglegene har til formål at skabe sammenhold og fællesskabsfølelse. Dernæst arbejder vi også med at introducere de små til at få et kendskab til de sociale spilleregler samt på sigt at afkode disse. For netop at lære de små børn dette, er det vigtigt at vi voksne støtter dem ved at være i øjenhøjde samt rolle modeller i legen. Det er også vigtigt, at vi sætter ord på barnets følelser, da det understøtter, at barnet føler sig rigtig og noget værd.

I børnehaven bruger vi Fri for mobberi til at forebygge mobning, styrke og støtte børnene til at håndtere konflikter, sætte ord på deres følelser og behov, samt til at skabe stærkere og nye fællesskaber og relationer. Dette gør vi ved at holde børnemøder (bamsemøde) 2 gange om ugen, hvor vi gør brug af Fri for mobberi kufferten der bl.a. indeholder stemningstavler, bøger, rytmikmaterialer, klistermærker og massageværktøjer.

Vi laver rytmiske sanglege der har fokus på de gode relationer, vi sidder i små grupper og snakker om hvad en god ven er, hvornår er man ked af det, og hvordan kan man se det ud fra hinandens kropssprog og udtryk, samt hvad man kan gøre i situationer hvor vennerne fx er kede af det eller er blevet uvenner. Vi slutter altid mødet af med en opsamling, en krammer og et klistermærke.

Vi sørger for et tæt samarbejde med forældrene ved at have en daglig dialog om deres barns trivsel og udvikling og vi har et fælles fokus på at børnene får den støtte de har behov for, samt forskellige redskaber og metoder til at håndtere deres sociale udfordringer i dagligdagen.

Fx hvis et barn på 5 år på legepladsen føler sig uden for i en leg, og har brug for hjælp af en voksen, har vi særligt fokus på ikke at løse konflikten for dem og tage styringen, men lade børnene skabe en dialog, støtte op om en fælles løsning og evt. minde dem om hvad vi har snakket om til børnemøderne.

Alle børn er ligeværdige, og vi har som rollemodeller et ansvar i at guide og understøtte børnene i deres

relationer og leg gennem dagligdagen, så vi sikrer et inkluderende fællesskab og en tryghed for det enkelte barn. for at understøtte alt dette arbejder vi som nævnt tidligere i læreplanen ud fra Vygotskys teori omkring zone for nærmeste udvikling.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Et pædagogisk læringsmiljø kan have mange karakterer. Nogle er etableret af de voksne som koordinerede planlagte aktiviteter, andre læringsmiljøer er spontant opstået af børneinitierede leg, nogle ligger i de faste rutiner. I Krummerne er vi bevidste om at skabe pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen. En dag i Krummerne er overordnet en lang række af rutiner og overgange derimellem, som tilsammen danner en hverdag for børnene.

Planlægning

De pædagogiske læringsmiljøers indhold, rammer og behov vil altid afspejles af de børnegruppe som Krummerne består af. Her gør vi brug af TOPI, observationer og sprogvurderinger til på vores stuemøde at analysere ud fra ovenstående data, hvad det enkelte barn/børnegruppe har behov. Dernæst udarbejder vi ugeplaner, der blandt andet har planlagte aktiviteter, der afspejler det som den pågældende børnegruppe har behov for. I ugeplanen gøres der også plads til børnenes frie leg, da den som tidligere nævnt har en

værdi i sig selv og er med til sikre det enkelte barn såvel som børnegruppens trivsel, læring udvikling og dannelse.

Organisering

Vi prioriterer også i løbet af dagen at inddele børnene i mindre grupper, da det giver os bedre mulighed for at observere og reagerer sensitivt på det enkelte barns behov. Samtidig skaber de mindre grupper bedre handlemuligheder for, at vi kan være nysgerrige på barnets spor og følge det, og at vi kan være nærværende og fordybet sammen med gruppen. De mindre grupper gør også at vi bedre kan understøtte barnets leg og de konflikter, der nu måtte opstå. Alt dette er medvirkende til at barnet og gruppen vil føle sig trygge i forhold til Krummerne.

Rutinerne

Foruden de planlagte aktiviteter og den frie leg ser vi også rutinerne, som et godt læringsmiljø. Det gør vi, fordi de pædagogiske rutiner er tilbagevendende. De forekommer hver dag og ofte flere gange om dagen, og er derfor et godt øvelsesrum. Dernæst er en af kendetegne ved rutinerne, at de har et bestemt forløb, som er det samme, der gentager sig hverdag, hvilket kan være med til at skabe overblik for det enkelte barn. De faste elementer der er i en rutine, er medvirkende til, at barnet skaber en form for overblik i forhold til, hvor vi befinder os i løbet af dagen. Der er også en stor frihed i rutinerne, og et rum, hvor børnene selv kan bidrage med deres ideer og tanker til, hvordan vi udfører den pågældende rutine. Det er heller ikke bestemt på forhånd, hvor mange børn, der skal være med i en rutine, så vi kan også bruge rutinerne til at styrke børnefællesskabet. Eksempelvis kunne vi sætte nogle af de store børn til at dække bord med nogle af de mindre børn, eller bede de større børn hjælpe de mindre børn med at øse maden op. Når flere børn er i gang med den samme rutine, understøtter de hinandens erfarings og læringsprocesser.

Under udførelsen af rutinerne kan vi skabe dialog og snakke med børnene og på den måde stimulere deres sproglige udvikling. Det kan eksempelvis være når vi dækker bord med børnene, hvor vi nævner, hvad de forskellige ting hedder samt tæller, hvor mange kopper og tallerkner vi skal bruge i alt. Når vi netop gør rutinerne til en central del af det pædagogiske arbejde i Krummerne sikrer vi også barnets dannelsesudvikling, da det bliver indviet i traditionerne og kulturen som eksempelvis måltidet. Samtidig foregår måltidet i et fællesskab, hvor der også er en række normer, der gør sig gældende. Endvidere bliver de introduceret til vigtigheden af, at være opmærksom på hinanden, og at hjælpe hinanden under måltidet.

Samarbejdet omkring konkrete rutiner er nødvendigt, da det har betydning for livet og fællesskabet og at man herigennem kan opbygge meningsfulde fællesskaber, der udvikler relationer og venskaber samt skaber fælles betydning og forståelser. Det, at der er mange måder at udføre en rutine på og mange sværhedsgrader i en rutine bevirker også, at det pædagogiske personale i rutinerne skal være rammesættende og understøttende i forhold til børnenes aktive deltagelse for på sigt at få børnene inddraget og skabt handle og deltagelsesmuligheder i så mange rutineopgaver som muligt.

Nogle praktiske opgaver der forekommer i vuggestuen er f.eks. vasketøj og opfyldning af bleer. Det pæda-

gogiske personale kan skabe mulighed for, at inddrage børnene i det omfang de vurderer er muligt. Med vasketøj kan børnene hjælpe med at bære tøjet ud og fylde maskinen og når tøjet er tørt kan de hjælpe med at tage det ud af kurven og sortere samt folde det. Ved opfyldning kan barnet hjælpe med at bære og holde det man skal have med fra depotet. Når man har båret tingene ind på stuen kan barnet også deltage i at pakke bleer ud og lægge dem i kurven.

Børnene kan under begge opgaver være aktive og få en følelse af at vise sig nyttige samt bidrage med hvad de kan.

Efter frokost går to store børn på badeværelset med en voksen. Børnene prøver at tage deres tøj af, og de hjælper hinanden, hvis der er tøj, der driller. Børnene henter selv en ren ble i skuffen og lægger den brugte ble i skraldespanden. Undervejs taler vi om tøjets farver og om de dyr, der evt. er på tøjet. Vi taler også om, at tøjet kan være stramt og svært at få af, og at man kan blive irriteret, når det sidder fast

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Når vi modtager børn, modtager vi familier. Forældrene er de vigtigste i barnets liv, og bliver dermed vores vigtigste samarbejdspartner om at sikre deres barns. trivsel, læring, udvikling og dannelse.

For at sikre den første gode overgang, der også sætter rammen for de kommende overgange som barnet vil opleve igennem sit institutionsliv, kalder vi forældrene ind til en samtale. Her vil vi ud fra et spørgeskema snakke om, hvordan det første år af barnets liv har været, og hvordan det har været at blive en familie. Dette gør vi for at opnå et bedre kendskab til barnet, og dermed gøre overgangen fra hjem til vuggestue mere glidende. Det samme gør sig gældende for de børnehavebørn, der kommer fra andre vuggestuer, her bliver forældrene også inviteret ind til en snak, om hvordan barnets første 3 år har været. De børn, der allerede går i Krummernes vuggestue bliver tilbudt en overgangssamtale, når tiden er til, at de skal i børnehave.

Derudover afholder vi flere forældresamtaler bl.a. trivselssamtaler, hvor vi sammen skaber de bedste rammer for det gode børneliv. Der er altid en mulighed for forældrene at bede om en samtale, hvis noget undrer eller bekymrer.

Vi har to årlige forældremøder, hvor vi fx gennemgår dagens gang, så forældrene får indblik i, hvad vi laver, hvad vi arbejder med, og hvor de kan understøtte barnets læring og udvikling i hjemmet. Et eksempel kunne være selvhjulpenhed, hvor vi fortæller om børnene hjælper med borddækning, og det kunne være fint, hvis de havde mulighed for hjemme eller at de selv tager tøj på efter middagsluren.

Vi understøtter også det uformelle forældresamarbejde gennem vores traditioner i Krummerne. Vi mødes til sommerfest på legepladsen og julefesten med nissekor, og bruger disse arrangementer til at være sammen med familierne i en mere afslappet og festlig atmosfære.

Vi har en engageret forældrebestyrelse, som er med til at arrangere julefest, fællesspisning og lignende.

To gange årligt laver vi trivselsmålinger på børnene (TOPI). Vi gennemgår disse målinger sammen med forældrene til samtaler, så de får en stor indsigt i deres barns udvikling, trivsel, læring og dannelse. Hvis et barn eksempelvis har det svært sprogligt kan vi opfordre forældrene til at sætte ord på alt og derved bliver barnets sproglige udvikling understøttet hele dagen.

I vores daglige arbejde er det vigtigt for os, at alle børn bliver set, hørt og oplevet hver eneste dag – Det er også vigtigt, vi får snakket med alle forældre stort set hver dag, om hvad vi oplever med deres barn, hvordan de har haft det, og hvad vi har lavet.

Vi har en forventning om gensidig tillid, hvor vi fortæller om vigtige episoder eller forandringer i barnets liv.

Vores kommunikationsplatform KBH-FORÆLDRE er en vigtig del af vores arbejde. Vi kommunikerer vigtige generelle informationer ud til forældre. Vi bruger det dagligt til at tjekke ind og ud, viden om, hvornår børn hentes og af hvem. Derudover bruges den også til at lægge billeder op af dagen, der gik. Særligt i børnehaven bruges appen også til at kommunikere mellem forældre og personale i udflytterperioden. KBH-Forældre bruges i planlægning af personaletimer og vikardækning, hvorfor det forventes, at forældre indtaster fridage, ferie og sygdom i appen.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Det er ikke alle børn, der trives og det er vores fornemmeste opgave at spotte udsathed og øge chanceligheden hos barnet. Et barn kan være udsat af mange grunde, der kan være sket noget i familien som mor og far er blevet skilt, det kan have udviklingsmæssige, fysiske samt psykiske udfordringer osv. Det er dog vigtigt at pointere, at udsathed ikke altid er noget, der er vedvarende ved et barn, men kan også være noget, der kommer og går.

Vi mener, at det er vigtigt at inddrage forældrene, så tidligt som muligt ved bekymringer. og sætter inde ved både det enkelte barn og fællesskabet ved hjælp af handleplaner som forældrene også kan inddrages i. Yderligere arbejder vi med at holde fokus på barnets såvel som familiens ressourcer. Vi gør brug af observationer fra den daglige praksis samt TOPI til at blive opmærksomme på, hvem der befinder sig i udsatte positioner. Vi understøtter og guider barnet i sine relationer med de andre børn. Vi laver inkluderende børnefællesskaber, hvor vokseninitierede aktiviteter er med til at skabe et miljø, hvor vi gennem, det vi oplever med barnet kan sætte ind netop der, hvor behovet er i forhold til barnet er i en udsat position.

Hvis vi vurderer, at der behov for ekspertise udefra til den udsathed barnet har gør vi brug af det tværfaglige samarbejde, børneforum, psykolog, tale & hører lærer, støttekorpsset med mere.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med

børn i den relevante aldersgruppe.)

I Krummerne har vi en særlig fokus på, at vi det sidste år af børnehaven, at vi får puttet det sidste i deres rygsæk i forhold til, at de om et år skal stå i skolegården blandt mange flere børn og færre voksne.

En måde hvorpå vi klæder vores kommende skolebørn på til det, er ved at personalet i maj måned går i gang med at udfylde det overdragelsesdokument, der er i Kbh-barn i forhold til børnenes skoleparathed. Efterfølgende mødes børnehaven og holder et møde, hvor de ud fra overdragelsesdokumentet har fået en fornemmelse for, hvad den kommende skolegruppe har behov for, derfra udarbejdes der et årshjul for de kommende skolebørn.

I september/oktober genbesøges blomsterne af personalet, og forældrene inviteres til at udfylde et tilsvarende dokument. Derefter afholdes der forældremøde, hvor samtalen tager udgangspunkt i overdragelsesdokumentet, og hvor man snakker om barnets udvikling samt skoleparathed og hvilke evt. indsatser vi fællesskab skal gøre for at barnet bliver klar og føler sig tryk til overgangen til skolen. Hvis der er tvivl omkring skoleparathed afholder vi ekstra samtaler med forældrene inden vi sender dokumentet videre til skolen.

Skolegruppen mødes ca. en gang om ugen her arbejdes der blandt andet med fri for mobberi, og hvor vi har en særlig opmærksomhed på konflikthåndtering. Her tages der udgangspunkt i de konkrete situationer og interaktioner der opstået i løbet af ugen i forhold til konflikter i storegruppen. Der lytte til børnenes perspektiver, følelser og fortællinger og den voksne fungerer som mægler i konflikten, så børnene sammen med den voksne finder en fælles løsning på deres konflikt. Møderne er med at understøtte og udvikle børnenes empati, samarbejdsevne samt oplevelsen af et fællesskab. Vi har derfor til møderne et særligt fokus på følgende:

- *Lære børnene om egne og andres grænser*
- *Lære børnene at sige fra, når de føler, at deres grænser bliver overskredet.*
- *Give dem en bevidsthed om, at selvom man ikke direkte er en del af konflikten, så har man stadig et ansvar i forhold til konflikten.*

Praksis eksempel

Klokken er 10.45 og børnene bliver sendt i hold ind fra legepladsen. Mange børn spørger efter hjælp til at få deres våde tøj og sko af, og jeg er ved at hjælpe en af de små. En af skolebørnene er kommet ind, og er ved at hænge sit tøj på plads i hendes garderobe. Ved siden af mig og det barn jeg hjælper sidder der et barn og trækker mig i ærmet og spørger om hjælp. Jeg spørger den store pige om hun ikke kan hjælpe, og hun går hen og sætter sig foran barnet og spørger om hun skal hjælpe med at tage støvlerne af. Barnet nikker og den store pige begynder at hive støvlerne af. Både den store pige og barnet begynder at grine af besværligheden hvormed støvlerne kommer af.

Da flyverdragten skal af sidder lynlåsen fast, og jeg forklarer den store pige hvordan hun får den løs, og til sidst lykkes det. Tøjet ligger på gulvet og barnet skal til at gå, men den store pige hjælper barnet tilbage og

viser hvordan tøjet skal hænges i garderoben. Bagefter går de begge videre ud og vasker hænder sammen. Her bliver der givet plads til at den store pige får anerkendt eget værd ved at få tillid fra den voksne og ansvar for en opgave og opleve sig selv som betydningsfuld. De mindre børn motiveres ved at få hjælp fra et andet barn, som de måske allerede ser op til. Det kan skabe en anden dynamik at det er et barn der hjælper, og ikke en voksen. Det kan også være med til at lave et bindeled mellem små og store og sætte fokus på hvad de kan bruge hinanden til, og det bidrager til at skabe et værdifællesskab hvor det at vi hjælper hinanden er en selvfølge.

Vores to skolegrupper mødes på tværs af deres respektive grupper en gang om måneden. Her vil de i løbet af året arbejde med to temaer konflikthåndtering og et musikprojekt.

Konflikthåndtering: Her vil der være fokus på barnets egne følelser samt aflæsning af andres.

Musikprojekt: Børnene er med til at skrive deres egen musik samt indspille den.

hvor der vil være en særlig fokus på følelser herunder egne følelser, samt hvordan børnene kan

Derudover arbejder vi med at de store børn skal være rollemodeller for de mindre børn i alle vores rutinesituationer. Her arbejdes der med at styrke børnenes selvværd, selvfølelse samt selvforståelse. Her oplever børnene at vokse med ansvar og at de har en særlig værdi i børnehaven.

Afslutningsvis vil skolegruppen tage på besøg på en af Guldbergsskolens fritidshjem, og vi i Krummerne holder en afskedsfest, hvor børnene får overrakt et diplom på, at de har gennemført børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger lokalt området aktivt og går ofte turer i nærområdet eller besøger Tårnlegepladsen, Fredens legeplads, Wesselsgades legeplads eller biblioteket.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Krummerne er vi fuld gang med at udvikle vores fysiske læringsmiljøer, der skal tilrettelægges efter vores aktuelle børnegruppe. Vi bestræber os på at indrette vores rum med legezoner, som skaber rum for fordy-

belsen i legen. Samtidig vil vi sørge for, at rummet også er med til at understøtte børnenes sproglige udvikling med billeder, bøger der er tilgængelige osv. Kort sagt arbejder vi på at skabe tydelige, varierede og afgrænset legezoner der tilgodeser vores aktuelle børnegruppe. Vi er opmærksomme på, at rummene skal være æstetisk indrettet, og at der ikke er for meget rod der forvirrer børnene. Når rummene er indrettet optimalt i forhold til den aktuelle børnegruppe, vurderer vi at det også giver et bedre psykisk miljø for børnene, idet dette vil minimere antallet af konflikter, og understøtte leg i mindre grupper.. I løbet af dagen opdeler vi børnene i mindre grupper, og sørger således for at der er plads til at få øje på det enkelte

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Eksempler

- Vi tilbyder børnene aktiviteter, hvor de kan indgå i samspil med andre børn, f.eks. leg på stuen eller på legpladsen og kreative aktiviteter.
- Vi udfordrer børnene i dagligdagen på det niveau de befinder sig på ved f.eks. at tage tøj og sko af og på, kravle op og ned af stole og puslebord, spise med bestik og hente deres egne kopper og tallerkener (frokost), derefter går de hen til deres spisepladser (vi som voksne støtter hvert enkelt barn).
- Børnene bliver opfordret til selv at tage bukserne af inden de får skiftet deres ble. Når voksne har givet barnet ny ble på, tager barnet selv bukser på.
- Børnene (alle børn der kan gå) går selv fra stuen og ud i krybberummet. Derefter klatrer de selv op af stigen og ned i krybben.
- Vi understøtter børnenes følelser og lærer dem til selv at sige til og fra ved f.eks. at sætte ord på følelser og handlinger.
- Vi øver børnene i at have indlevelse i andre, det gør vi blandt andet når vi tager imod børnene om morgenen. Her møder vi børnene med et anderkende blik og smil. Når børnene bliver ked af det, fordi deres forældre skal sige farvel, afstemmer vi os selv i forhold til børnenes følelser og støtter dem ved at sætte ord på det de oplever.

Ved frugtsamlingen spørger vi børnene ved det bord, vi sidder ved, om de eksempelvis har haft en god weekend eller hører på, hvad de har at fortælle.

- Børnene får lov til at bestemme, hvilke sange de har lyst til at synge under frugtsamlingen
- Vi understøtter barnets individuelle behov for at give dem mulighed for deltagelse, bidrage og udvikle sig bedst muligt som demokratiske individer.

De større vuggestuebørn har empatitirsdag, hvor vi lærer børnene via fri for mobberi materiale at udvise respekt og tolerance til hinanden, mod til at sige fra, hvis de står i en situation de ikke har lyst til at være i.

- Vi deler børnene op i mindre grupper dagligt, så vi dermed skaber bedre rammer for at sikre tæt tilknytning mellem børn og personale samt skaber bedre udviklingsmuligheder for det enkelte barn.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Eksempler

- Børnene og voksne besørger hinanden på stuerne (blå og rød) om formiddagen og eftermiddagen.
- Vi viser empati og omsorg for børnene ved f.eks. at sige ” du bliver ked af det, fordi du...” og vi trøster dem. Vi støtter børnene i at udvikle empati gennem den trætte, kærlige relation mellem barn og voksen. Vi sætter os ind i børnenes sted og forstår dem, så børnene kan bedre i stand til at udvikle empati.
- Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden på tværs af stuen og i garderoben når man skal have overtøj på og af, for eksempel når en strømpe ikke vil af foden, når kassen med legetøj er for tung, når frugtfadet sendes rundt til morgensamlingen.
-
- Vi øver børnene at forholde sig til andre i fællesskabet ved f.eks. at vente på tur og dele legetøj. Vi planlægger aktiviteter og opdeler børnene i mindre grupper på tværs af alder og køn, så kan vi se børnenes individuelle ressourcer og deres behov for støtte.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Vi har daglige samlinger i både vuggestuen og børnehaven.
- I vuggestuen har de under samlingerne opråb af navne, sange, rim og remser. Sangene vælges ud fra en kuffert, hvor der er forskellige artefakter, der symboliserer en række sange. Børnene skiftes til at vælge hvilke sange de vil synge ud fra kufferten.
- I børnehaven sidder børnene i en rundkreds, og til samlingerne skiftes der mellem, at børnene synger, quiz, snak om vejret og hvilke børn, der er tilstede. I børnehaven bruges en særlig talepind, som børnene har i hånden, når det er deres tur til at tale. Pinden sendes videre til det næste barn, når taletiden er brugt op, og det er en andens tur.
- Vi sætter ord på alle vores handlinger, vi gør sammen med børnene.
- Vi er opmærksomme på ikke at bruge dem der eller det der, når vi kommunikerer med børnene, men præcisere vores sprog ved eksempelvis at sige *vil du hente dine gule gummistøvler*.
- Sætte ord på det barnet ser ved at følge dets øjne eller det barnet peger på.
- Understøtter vores kommunikative kommunikation ved at gøre brug af vores mimik og kropssprog.
- Sætter ord på barnets følelser og handlinger.
- I kommunikationen med børnene har vi en særlig opmærksom på, hvad det er børnene forsøger at fortælle os fremfor, hvordan de fortæller os det.
-
- Vi praktiserer i kommunikationen med børnene at vi holder udgik på, hvad barnet ser, at vi

giver barnet tid til at fortælle det, som det vil fortælle og lytter til, hvad det vil sige.

- På grøn stue og i børnehaven har vi en særlig fokus på, at alle børn opnår en fem tur tagning i løbet af dagen. Vi er opmærksomme på, at alle børn i løbet af en dag har mulighed for at få en fem turs tagening. Vi bruger fem turs tagening i forbindelse med de mindre grupper og rutinerne, spisegrupper med mere, da vi ved netop at have børnene i mindre grupper sikre alle kommer igennem det.
- Vi arbejder hele dagen med at dele børnene op i mindre grupper for at skabe de bedste betingelser for det enkelte barns sproglige udvikling.
- Vi sørger for, at vores fysiske læringsmiljø understøtter den sproglige udvikling ved børnene. Dette kan bl.a. ses ved, at hver stue har et læsehjørne og vi har også et fælles bibliotek, hvor vi kan fordybe os i at læse og de større børn har mulighed for at sætte sig der ind i en mindre gruppe og kigge i bøgerne.
- Vi dekorer også vores vægge, tavler og vinduer med billeder, plakater, bordplaner samt små figurer, der fortæller noget om barnet og dets familie.
- Vi bygger puslespil og spiller med børnene, hvor vi sætter ord på, det der foregår mens vi gør det.
- I vores kommunikation med børnene er vi optaget af, at vi sørger for at være ansigt til ansigt med børnene for at sikre de optimale muligheder for kommunikationen samt kan aflæse hvorvidt barnet har forstået, det vi har sagt.
- Vi er optaget af, at børnene også bliver opmærksomme på hinanden og bruger sproget med hinanden. Det kan eksempelvis være under måltidet. Her sidder Yrsa på 3,3år og kigger rundt på bordet hende øjne fester sig ved vandkanden. Pædagogen ser, at Yrsa kigger på kanden. Pædagogen spørger Yrsa er du tørstig? Yrsa nikker. Pædagogen spørger i
- Vi holder ugentlig børnemøder, hvor vi giver børnene redskaber til konflikter, mærke deres egne grænser med mere (se mortens skriv)
- Vi bruger sproget i forbindelse med konflikter, hvor vi hjælper børnene til at spejle hinanden i forhold til deres følelser og reaktioner samt giver dem et alternativt til, hvordan de kunne have handlet i konflikten.
- Vi har et bibliotek
- Vi gør brug af dialogisk læsning.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Eksempler

Vi tilbyder forskellige aktiviteter, hvor kroppen er i fokus.

- I lege støtter og stimulerer vi børnene til at udvikle egen kropbevidsthed gennem leg og motoriske aktiviteter. Vi bruger dansen og musikken til at fremme kropslige forståelse.
- Vi laver sansekasser som består af vand, vat, stene og sand, som børnene kan gå i og sanse med deres bare fødder (at gå på bare træer på forskellige objekter er med til at stimulere børnenes sanser). Vi præsenterer børnene for kartoffelmel (vi blander noget kartoffelmel med vand) som de kan mærke med deres hænder og få en spændende sanseoplevelse. Desuden får små børn der ikke selv kan spise med ske eller gaffel lov til at sanse ved at spise med fingrene/hænderne.
- På legepladsen bruger vi forskellige legeredskaber, såsom edderkop gyng, rutsjebane, løbecykel, vippe til at styrke børnenes motorisk udvikling.
- Vi gøre brug af legepladsen samt vores motorikrum til at udfordre børnenes grov motoriske leg ved eksempelvis at lave forhindringsbane, kravleleg eller rolleleg.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Eksempler

- Vi tager på små ture i nærmiljøet, såsom sø, legepladser og grønne områder. Vi deler børnene op i en lille gruppe af jævnaldrende med en voksen.
Vores ture kunne eksempelvis gå til tårnlegepladsen eller by oasen, i de gamles by, hvor børnenes sanser og nysgerrighed er i spil. I by oasen kommer man helt tæt på geder og høns, dette er endnu en medvirkende til børnenes sanseoplevelser, læring og indsigt.
- Vi bruger naturen mindst en gang om ugen, hvor børnene har mulighed for at bruge deres taktile sans, røre ved f.eks. jord, blade og mærke solens varme og luften.
- Vi snakker om ting vi finder og ser i naturen. Børnene har også mulighed for at stimulere deres vestibulære og kinæstetiske sans ved f.eks. at hoppe på trampolin, gynge, rutsje og kravle.
Vi bruger også naturen til at inspirerer til impulsiv bevægelse og øget nysgerrighed. På stuen arbejder vi med naturen og udelivet igennem legepladsen. Her er der rig mulighed for, at hver enkelte barn går på opdagelse, undersøger og observerer på et trygt grundlag. Her er vi voksne med til at

understøtte deres leg eller guide til nye ideer og videreudvikle børnenes fantasi.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Eksempler

Via vores årshjul sikre vi børnene deltagelse i, og kendskab til de mest udbredte traditioner, der er i det danske samfund. Samt årstidernes skiften.

De fleste af vores traditioner/årstider, møder vi med sang, fortællinger/historier knyttet til emnet. Vi afslutter ofte traditionerne, med en fest eller fejring, ved sommer og julefest, er det også med forældre deltagelse.

I ugerne op til en given fest, vil børnene klippe og klistre, for at udsmykke stuerne.

Til fødselsdag synger vi fødselsdagssang og snakker om barnet, der fylder år. Til fastelavn synger vi fastelavnssange (vi starter med at synge når fastelavnen nærmer sig). Da børnene er meget interesseret i fastelavnsskaller, snakker om vi meget om fastelavnsskallerne. Til jul lever der klippe-klistret og julehygget. Vi synger tre julesange (Nissen og rotterne, Der bor en lille nissemand og Røde huer, strømper grå) hele december måned (tre sange om formiddagen når vi holder samling). Ydermere snakker vi blandt andet om

julemand, julegave, nisse og risengrød. Traditioner er med til at styrke fællesskabet, til at give os et fælles udgangspunkt, en fælles kultur. Traditionerne integreres i børnene, som en del af den danske kultur.

Vi spiller musik på ghettoblasteren, vi danser til forskellige sange. Vi hånd i hånd og danser rundt, vi hopper, tramper og bevæger os til musikken. Her giver børnene mulighed for at være en del af et fællesskab og bygger venskaber og oplever glæden ved krop og bevægelse. Vi har fokus på fælleskaber i alt hvad vi gør. Her giver børnene mulighed for at være en del af et fællesskab og bygger venskaber og oplever glæden ved krop og bevægelse. Vi har fokus på fælleskaber i alt hvad vi gør.

I børnehaven bruger vi vores daglige samlinger som et oplagt forum for at give børnene mulighed, plads og tid til at dele egne erfaringer om traditioner hjemme. Fortællingerne om weekendens aktiviteter, familiernes forskellige traditioner og kultur, giver børnene en mulighed for at møde forskelligheder, samt en bredere forståelse for mangfoldighed, og det miljø der omgiver dem.

Vi har vores eget bibliotek, der skal være med til at motivere og stimulere børnenes lyst til, at beskæftigesig med bøger fra en tidlig alder. Derudover skal biblioteket også være med til at understøtte projekter/temaer herunder kulturelle temaer.

I forbindelse med opstart på et nyt tema eller projektforløb bruger vi vores morgensamlinger til en spændende og grundig introduktion, hvor vi lukker emnet op, sammen med børnene. Vi er bevidste om at vores engagement og præsentation af emnet smitter af på, børnene og deres virkelyst i forhold til emnet. Efter endt tema/projektforløb bruger vi også vores morgensamlinger sammen med børnene til i fællesskab at reflektere og evaluere over temaet/projektforløbet.

I Børnehuset Krummerne tilrettelægger vi hverdags aktiviteter, hvor børnene bliver præsenteret for mange forskellige materialer såsom maling, pap, perler, ler, fjer og pailletter og lign. Der alle kan bruges til at stimulere børnenes kreativitet, fantasi og sanser.

I hverdagen bruger vi også kroppen, musik, leg og historier for derigennem at formidle kultur, og give børnene mulighed for at indgå i større fællesskaber, og samspil med hinanden.

Børnehaven deltog i den forbindelse i et længere teaterpædagogisk sprogstimulerings-projekt, i samarbejde med Det Lille Teater og Filiorum.

Aktuelt nu, er vi med i et stort landsdækkende børnekulturprojekt Legekunsten. Det skal forløbe over flere år, Her vil Krummerne

En gang om året afholder børnehaven cafe for deres forældre, hvor de har bagt kager med mere som de sælger til fordel for børnetelefonen. (Bag for en sag)

I børnehaven tager vi på udflugter til de forskellige kulturinstitutioner der ligger i vores nærmiljø, herunder bibliotek, parker, teater og lign.

I tiden omkring halloween arbejder vi med følelser her har vi en særlig fokus på det at være bange og noget kan være uhyggeligt. Derudover tager vi på besøg på Assistent Kirkegården, hvor vi taler om døden i børnehøjde. Hvad betyder, at nogen er død, kender de nogen der er døde, hvad er en grav osv. Vi går rundt på Kirkegården og kigger på gravsten, og taler om, hvad der står på dem osv.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Hver 10. uge har hver enkelt stue i Krummerne refleksionsfredag med udgangspunkt i data sammen at undersøge og reflektere over sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og dets betydning for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Data perspektiveres ved at inviteres de forskellige elementer fra det pædagogiske grundlag og/eller læreplanstemaerne ind i refleksionerne og på denne måde arbejdes der fortløbende med refleksion, læring og

evaluering af den pædagogiske praksis.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen

Foruden den løbende evaluering af vores læringsmiljøer til vores refleksions fredage. Evaluerer vi hver andet år den nye styrkede læreplan. Her gennemgår vi den nuværende læreplan for at blive kloge på, op den stadig er relevant i forhold til den aktuelle børnegruppe og hvis ikke, hvordan skal den så

Så vi på den måde hele tiden justerer vores praksis, så den passer til den aktuelle børnegruppe.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud